

STUDENTEN-WEEKBLAD.

Redacteuren: G. J. van den Broek, M. H. Damme Jr., J. F. Ligtenberg,
S. H. Stoffel, R. A. Verwey, J. F. C. Wrede.

Dit blad verschijnt Donderdags, behalve in de vacantiën. De abonnementsprijs is f3,50, bij vooruitbetaling f3,— per jaar.

De jaargang loopt van 1 October tot 30 September. De prijs der advertentiën is 10 cents per regel.

UITGEVER:
J. WALTMAN Jr.
DELFT.

Inzendingen die Dinsdagmiddag 12 uur niet aan het redactie-adres zijn bezorgd, kunnen niet meer in het eerstkomend nummer worden opgenomen.

Het adres voor redactie en administratie is: Binnenwatersloot 33.

BERICHT.

't Volgend Weekblad verschijnt na de vacantie. Stukken hiervoor worden ingewacht vóór 3 September.

Afdrukken van blz. 183 en 184 over Studiebelangen handelend, zijn nog gratis te verkrijgen bij den Heer WALTMAN.

De uitslag der verkiezingen.

Voor de liberalen hebben op hun neus gekeken. Dat ze het verliezen zouden werd wel gevreesd; maar zoo! Tegen de verbonden „christelijke” partijen ter eene en de arbeiderspartij ter andere zijde schoot hun macht veel te kort om zich als regeeringspartij staande te houden. Zelfs de voorloopige uitslag op 14 Juni was al een beslissende klap voor hen.

't Zal hun die naar zuiverder politieke verhoudingen verlangend zijn niet verdrieten. Zoolang de liberalen de baas waren op 't Binnenhof was 't voor de kerkelijke leidslieden makkelijk bedillen. Zij vonden niet veel goed in het werk der linkerzijde, en rusten natuurlijk nimmer om daarvan getuigenis te doen. De kerk-getrouwe arbeiders die ook niet erg prijzen konden de resultaten van het wetgevend werk der liberale kamer-heeren, konden zoo met clericale kopstukken politieke sympathie gevoelen. Stemden anti-revolutionairen tegen sociale maatregelen, voorzoover van liberale zijde er voorgesteld werden, dan kon beginselverschil als reden gelden. En de belofte klonk dan dat Kuyper's partij in overeenstemming met Gods ordinantiën wel beteren arbeid leveren zou, zoo gauw ze maar de macht had. Dat kon nog wel veel arbeiders gebonden houden.

Nu hebben de kerkelijken de gelegenheid hun kunsten te vertoonen. Als het hun gelukt een onderling verband te krijgen, onder voorwaarden die voor te erg inwendig getwist vrijwaren, dan zal men hun zien in hun volle kracht. Naar de beginselen van de schrift, naar de uitgesproken wil Gods, zal geregeerd en gesproken worden. Aan zalvende taal komt vooreerst geen gebrek. Maar wie de daden ziet, en iets voelt van den waarachtigen zin van het evangelie, zal nooit het komende werk Gode welgevallig kunnen noemen. Want het zal heel duidelijk zijn dat de om-slag der Staten-Generaal slechts de macht heeft gebracht in handen van een ander deel der bezittende klasse, dat met even groote (ja, wellicht nog met iets grootere) zelfzucht de voorrechten der bezitters handhaaft ten koste van der arbeiders behoeften. En door wie de erbarmelijke nooden van onze samenleving eenigszins kent en de barbaarsche onrechtvaardigheid van het kapitalisme gevoelt — kan dat bedrijf nimmer in overeenstemming worden geacht met den zoo gezegden wil Gods.

De politieke handelingen der nu aanstaande jaren zullen voor de Nederlandsche arbeiders leerzaam zijn in de hoogste

mate. Als zij weer zullen worden opgeroepen om bij stemming over de samenstelling der Tweede Kamer mede te beslissen, zullen ze in veel grooter aantal vrienden van vijanden hebben leeren onderscheiden, en de noodzakelijkheid van den klassenstrijd beseffen. De stemmencijfers zullen dat dan bewijzen. Steeg de sociaal-democratie nu van 12000 in 1897, tot 38000, dan zal het stijgingsprocent zeker niet minder verblijdend zijn.

De jaren worden voor de „christelijken” moeilijk. Over veel knappe mannen, die in de politiek prestige hebben, beschikken zij niet. Van de weinige uitloopers zullen er al om te beginnen eenigen achter de ministers-tafel te zitten komen. Er blijft dan weinig kracht voor de kamerpartij zelf over. Tegenover een oppositie die de knapste politici der liberalen in 't vuur brengt, en tegenover een zeventallige fractie der sociaal-demokraten is anders wel wat fut noodig. Men kan alles niet met een preek beslaan. In deze omstandigheid schuilt voor de nieuwe meerderheid wel eenig bezwaar. En is het niet mogelijk dat Dr. Kuyper, dit vooruitziende, daarom steeds ervan sprak dat de verkiezingsstrijd „langs het kabinet (Pierson-Borgesius) heen” ging?

Opvallend is de groote vreugde der christelijke studenten over den afloop. In onze stad merkten we er niet veel van, maar in Amsterdam weerden ze zich geducht. Eerst spannen ze zich in als stemmenwerfers, en toen, na de overwinning, betoogden ze druk. De kranten verhaalden van troepen die zingend trokken naar de woningen van Dr. Kuyper en Dr. de Visser. En er wordt verteld dat ze hun kelen schor schreeuwden om door Oranje-boven's der socialistischen vreugde-lied te overstemmen. Een bewijs van hun ontwikkeling, voorwaar, dat ze deze tegenstelling voorop brachten. (*) Overigens zongen ze Da Costa's versregels: „zij zullen het niet hebben, de goden van den tijd!” versregels van 1844, die door de geschiedenis van 1848 tot ijdelheid zijn gemaakt, omdat „ze” het sedert dien tijd werkelijk heelemaal „hebben”, „het vrije Nederland”. Uit hun lied blijkt wel weer dat de stemmingen uit de jaren van de opkomst der bourgeoisie door de christelijke intelligenten niet erg goed begrepen worden.

Maar inderdaad — voor studenten die hun rechtzinnige geloofsbelijdenis getrouw bleven is de afloop der verkiezingen nog wel een reden tot juichen. Aan de staatsruif zal voor hen nu heel wat plaats komen. Ieder op z'n beurt. De liberale jongelui hebben er waarlijk meer dan genoeg van geprofiteerd.

Hoe de partijverhoudingen nu zullen worden na enkele jaren?

Allereerst en zonder twijfel: de sociaal-democratie zal zeer sterk in aanhang winnen. Of dat geheel ten koste der liberale partij gaan zal staat ernstig te bezien. Wij gelooven het niet. De teekenen wijzen er meer en meer op dat het verband tusschen christelijke bezitters en christelijke arbeiders losser wordt.

*) Wij hopen van Delftsche Christen-Studenten waardiger beginselverklaring te mogen verwachten. Het is wel in een noot, maar daarom niet met minder ernst, dat wij herinneren aan een in dit blad door een redacteur gedane belofte om het socialisme van christelijk standpunt te critiseeren. De vacantie geeft wel tijd ter voorbereiding van dat werk.

De liberalen zullen wellicht niet meer in staat zijn meerderheid te worden. Hun politiek heeft daarvoor bij de niet-orthodoxe kiezers zelve niet genoeg de algemeene sympathie. Vele liberalen laten de traditioneele anti-clericale haat wel wat zakken, als ze zien dat de clericalen eigenlijk nog beter op de brandkast passen dan de linkervleugel van de Unie.

Zal de kerkelijke coalitie op eigen kracht kunnen blijven bouwen? 't Is in de eerste jaren mogelijk. Maar de kans bestaat ook dat in menig district de omstandigheden nopen tot offensief en defensief verbond met liberalen — tegen de socialist.

En dan brengt de toekomst ons binnen niet heel langen tijd de scherpe afspiegeling in de politiek van den het kapitalisme eigenen klassenstrijd in zijn zuiveren vorm.

Het is dan slechts een kwestie van tijd. Met het tempo der economische verwording hangt het samen hoe lang de groeiende arbeiderspartij dan nog zal hebben te strijden ter verheffing van de gemeenschap uit het kapitalistisch barbarisme, dat men in naam van den liefde-man Christus verdedigen blijft.

P. W.

Techniek.

De lust tot onderzoek, 't genot vinden in 't oplossen van vraagstukken is den mensch aangeboren. En 't is in 't algemeen niet het nut ervan of 't voordeel in de eerste plaats dat hem drijft. De meest nuttelooze puzzles en de direct het maatschappelijk leven rakende vraagstukken worden door verschillende individuen met denzelfden ijver geënta-meerd. Inderdaad geeft de oplossing, geheel geabstraheerd van nut of voordeel een voldoening, gewoonlijk evenredig aan de overwonnen moeilijkheden, is ze een belooning in zich zelf. Bij des menschen evolutie moest deze eigenschap noodwendig zich ontwikkelen; 't herhaaldelijk geplaatst worden in den strijd om 't bestaan voor vraagstukken, welker niet-oplossing zijn ondergang of zijn ellende tengevolge zou hebben gehad, noodzaakten hem wel zijn krachten aan ernstig onderzoek te wijden. Op het moeten is gewoonte gevolgd, uit dwang is drang geboren. Wat slechts middel was, is nu tevens doel geworden, zoodat er van een beoefening der wetenschap om der wetenschap wille gesproken kan worden. Lang echter kan de wetenschap haar oorsprong niet verloochenen en wanneer in een onderdeel ervan de menselijke behoefte niet de motor blijft, zijn de dagen van den vooruitgang van dat deel geteld. Waar zou levenskracht vandaan komen dan uit het leven zelf?

Er is een groot verschil in onze appreciatie van Stephenson en den schaakspeler Morphy; toch zou 't moeilijk zijn uit te maken wie genialer was; we stellen een flink geneesheer boven den listigaard, die de bekende puzzles uit den Almanach Hachette 't best oplost. En zelfs gaat als de oververhitte universiteitsvereering plaats maakt voor nuchtere beschouwing een doorschnitt-ingenieur boven den allerwanhopigst geleerde klassieken-tekst-criticus. 't Ligt voor de hand dat het nut voor de menschheid (dit woord nut hier in den ruimsten zin op te vatten) de maatstaf is voor onze appreciatie.

't Is natuurlijk ongerijmd om te denken of ook te eischen dat een geleerde bij al wat hij doet zal of moet zeggen: laat ik nu eens nuttig zijn. Behalve nog dat we bij velen in aanmerking moeten het aangeboren gevoel dat zonder te redeneeren den weg aanwijst waar het werk het meeste nut zal hebben, kan bij de keuze van 't beroep reeds eens voor al uitgemaakt zijn dat al het in den gekozen tak van wetenschap gepresteerde direct of indirect tot heil der menschheid zal strekken.

Met de mannen der praktijk is 't anders. Hun taak is 't de wetenschappen toe te passen en dus 't door de theoretici gevondene tot nut der menschheid aan te wenden.

En hierbij moet dus zelfs bij onderdeelen het belang der menschheid in 't oog gehouden worden. Wij, die later voor een groot deel in de praktijk werkzaam zullen zijn, moeten, willen wij onze plicht goed vervullen ons rekenschap kunnen geven wat in elk bijzonder geval dat belang eischt. Zuiver en alleen vakmensen kunnen en mogen wij niet worden. Een enorm knap ingenieur die voor de meest ingewikkelde technische kwesties een oplossing kan vinden heeft voorzeker groote kans een nuttig mensch te zijn. Maar indien hij zijn kennis niet bewust ten nutte der gemeenschap aanwendt dan hangt het af van den handi-

gen werkgever die zijn kennis exploiteert of al dan niet in 't belang der menschheid die gebruikt zal worden. Zoo is hij met het ijzer te vergelijken waarvan even goed bruggen als oorlogswerktuigen geconstrueerd kunnen worden. Als vakman kan hij hoog staan, in technische geschriften geroemd worden, 't valt niet te ontkennen dat wat een ingenieur boven de grooten schaakspeler onderscheidt bij hem te vergeefs gezocht wordt; en wat hem als mensch in onze appreciatie niet die plaats laat innemen, waar hij zou kunnen staan, is dat hij werktuig is geworden en niet de zedelijke verantwoordelijkheid voor zijn daden op zich genomen heeft.

't Is ondenkbaar dat iemand een goed ingenieur genoemd wordt die bv. een overkapping construeert maar niet op den winddruk rekent, ook al was hem dit van hooger hand bevolen. En indien een ingenieur voor een of andere constructie een zekerheid 10 noodig acht, dan zal hij niet, ook al vindt zijn werkgever de constructie te duur, die zekerheids-coëfficiënt eens op 5 gaan brengen. Zoo iemand zou zeker een slecht vakman worden genoemd.

Toch kan de oplossing die hij geeft zeer vernuftig zijn, maar daar van een verkeerde onderstelling is uitgegaan, is de uitvoering onverantwoordelijk. Indien echter een ingenieur 't plan voor arbeiderswoningen maakt en daarbij uitgaat van wat hij de eischen van een mensch-waardig bestaan noemt, dan is 't eveneens zijn plicht zijn plan te handhaven tegenover den werkgever die het te duur vindt. Want evenmin als een te onsterke brug voldoet aan de eisch van een constructie, evenmin is dit het geval bij een onvoldoende arbeiderswoning. En 't is niet de werkgever die hier alleen te beslissen heeft, maar een ingenieur die 't belang van zijn positie begrijpt moet weigeren iets uit te voeren dan waarvoor hij in alle onderdeelen verantwoordelijk kan zijn en dus wat in alle onderdeelen het nut van zooveel mogelijk menschen beoogt of althans niet strijdig is daaraan.

Boven 't eenzijdige technische standpunt dienen we ons te verheffen. Oplossen van een vraagstuk moge vernuftig zijn; er is meer voor noodig om 't tot een hoogstaande prestatie te maken. Hoe technisch mooi de bouw van een cellulaire gevangenis moge zijn, iemand die 't schandelijke van 't celsysteem inziet, handelt onzedelijk indien hij zijn medewerking tot de uitvoering leent.

Hoe warm het technisch hart moge kloppen voor de droogmaking der Zuiderzee, wie niet tevens de overtuiging heeft dat het in economisch opzicht tot der menschen heil is, behoorde geen voorstander er van te zijn.

Willen we dus later goed technisch werk leveren dan moeten we 't in alle onderdeelen laten voldoen aan onze opvatting van 't belang der menschheid, omdat de techniek niet anders is dan het aanwenden van wetenschap in 't belang der menschheid. We moeten daarom strijden en werken om een helder inzicht in dat belang te krijgen.

En indien er van hoogerhand dwang wordt uitgeoefend om het anders te volvoeren dan moeten zoolang we niet overtuigd zijn er aan denken dat dienstweigering in sommige gevallen een plicht is. Als dan toch de zorg voor ons en de onzen dwingt te transigeeren, 't zal ons met te meer bewondering vervullen voor hen, die voor wat zij goed dachten honger en erger dingen doorstaan hebben, 't zal zachter leeren oordeelen over die ook gevallen zijn.

M.I.J.S.

De strijd tegen het militarisme.

In „De Kroniek” kon men onlangs een paar mededeelingen lezen — door den redacteur in buitenlandsche bladen gevonden — waaruit bleek hoe weinig de Duitsche en Fransche soldaten op de hoogte waren van de voornaamste feiten en hoofdpersonen uit den oorlog van '70. Een Fransch generaal had, op een desbetreffende vraag, bemerkt dat een soldaat nimmer gehoord had van dien oorlog. De „Temps” vertelde dit als een unicum. Maar er kwam een escadrons-commandant getuigen dat het dit volstrekt niet was: „hij houdt ieder jaar, al vijf jaar lang, onder z'n manschappen een klein examen, en vraagt dan: wat is de oorlog van '70? wat is Elzas-Lotharingen? wat is Bismarck? Van de 50 recruten weten in den regel 30 in 't geheel niets. 10 weten vaag dat Lotharingen een provincie is, Bismarck een Duitsche generaal of keizer, en dat de oorlog van '70 ongelukkig voor Frankrijk afliep. 10, waaronder de Parijze-

naars, weten goed te antwoorden." Deutsche recruten schijnen niet veel knapper te zijn. Een Deutsche luitenant had aan 78 recruten de vraag gesteld: wie Bismarck was. „Er waren er 21 die beweerden den naam nooit gehoord te hebben. Dan zeiden 22 anderen dat hij een groot generaal was, 6 een minister van oorlog, 9 een beroemd veldheer. Eén verzekerde dat Bismarck de eerste Deutsche keizer, een ander dat hij een groot dichter was, weer een dat hij den bijbel had vertaald. Toen er eindelijk een met luider stemme antwoordde dat Bismarck de grootste vijand van den keizer was, achtte de officier het raadzaam de ondervraging te staken. Van de 78 gaven er maar 14 een goed antwoord.”

Als er nog bewijzen noodig zijn voor het onzedelijke van het militarisme, dan kunnen deze staaltjes dienst doen. Weten de nationalistenvandaag of morgen van omstandigheden partij te trekken om een oorlog te bewerken, dan zullen deze soldaten hun lijf aan den kogelregen moeten wagen, en dan zal het heeten dat zij hun leven offeren voor het heil van hun natie, dat zij de nederlaag van 1870 wreken, dat zij den erfvijand van hun vaderland met volle bewustzijn bestrijden. Erger kan het moeilijk.

Uit zulke dingen blijkt echter weer opnieuw waarin de groote kracht van nationalisme en militarisme schuilt. In de disciplinaire tucht der legers. In de onvrijheid van den soldaat om de inspraak van eigen gemoed en eigen hersens te volgen. In de legerinrichting.

Hierop dient het anti-militaristisch oog gevestigd.

Er wordt menigmaal door de vrede-vrienden zoo ondoelmatig te werk gegaan. Op groote meetings, in couranten en boeken, in gewone persoonlijke propaganda spreken zij slechts van hun streven naar algemeene ontwapening. Het moge hun gelukken het aantal van hen, die evenals zij, den oorlog onzedelijk vinden, aardig te doen toenemen — tot een flinke krachtsuitoefening in de gewenschte richting zullen ze het, zich bij het aanbidden van 't ideaal bepalend, niet licht brengen. Toen de socialistenvin een zekere periode, die gelukkig achter ons ligt, slechts spraken van „afschaffing van 't privaat-bezit” en van geen sociale hervormingen weten wilden, toen was hun optreden misschien voor de kapitalisten vervelend, gevaarlijk voor het kapitalisme was het eigenlijk niet. Zoomin behoeven de militaristen, imperialisten, nationalistenveel wezenlijk gevaar te wachten van een idealistische menschedrom, die slechts roept om „algemeene ontwapening.” Zulke groote leuzen hebben niet veel meer praktische strekking dan de woorden „Wij gaan naar Amerika” op het schommelschuitje waarin de bezoekers van een recreatietuin zich duizelig maken.

Niet dat de vrede-vrienden het niet goed bedoelen. Hun ernst is zelfs boven verdenking. Maar men kan ook het onmogelijke wenschen. Zeker, waren op deze manier alle menschen of was van hen de groote meerderheid, te brengen tot volle geestverwantschap — de weg zou tot het doel leiden, al bleef ze ook afschrikkend lang. Maar dit juist betwijfelen wij. Zoomin men de menschheid bracht tot de afschaffing der slavernij, zoolang die afschaffing niet economisch mogelijk en voordelig was — zoomin brengt men de kern der bezittende klasse tot een stevig anti-militarisme, zoolang nog de klasse-heerschappij en de kapitalistische expansie wapengeweld noodig hebben. Want het militarisme is niet de vrucht van een willekeurige slechtheid der menschen, het is een noodzakelijk gevolg van de productievorm waaronder men leeft. Wij mogen 't wel overbodig achten het verband tusschen kapitalisme en militarisme hier nu in den breedte te betoogen.

Kan men dus het militarisme niet door de propaganda van de wereldvrede-idee alleen den genadeslag brengen, nut heeft die propaganda wel wanneer zij gepaard wordt aan doeltreffend streven naar al zulke maatregelen, die de vrijheid van beweging der soldaten vermeerderen kunnen.

Want niet alleen bij het ongewapende en heerschende deel van het volk, vooral ook in het leger zelf vindt het militarisme steun. Zoolang het leger de gezeggelijke slaaf is van de kapitalistische overheid blijft de oorlogskans groot. Kan men nu den geest van het leger flink bevrijden, door verbetering van der soldaten positie, dan neemt de bruikbaarheid van de regimenten als vechtmiddelen zeer af.

Het militarisme laat zich ongetwijfeld het best direct bestrijden door verbetering der legertoestanden. En voorloopig eigenlijk alleen hierdoor. Dat verklaart ook hoe een socialistisch strijdprogram een punt: „invoering van een volksleger” bevatten kan. De onmogelijkheid om morgen aan den dag tot finale afschaffing van leger en vloot te komen, waar wij zeker weten in de eerste jaren voor iets

dergelijks nooit meer dan een kleine minderheid te kunnen krijgen, noodzaakt tot het streven naar een geleidelijken overgang, die met minder tegenstand en dus eerder te verwezenlijken is.

In een vorig nummer van dit blad heeft S. betoogd dat anti-militarisme en democratie moesten samengaan. Wij gaan wat verder en beweren dat anti-militarisme en sociaal-democratie bijeen behooren. Hij moet den wortel niet ontzien, die een kwaad uitroeien wil. In het kapitalisme wortelt het militarisme. Ter bescherming van haar voorrechten binnenslands tegen de arbeiders, en van haar kapitaal buitenslands tegen vreemde volken, heeft de bezittende klasse legers en vlooten noodig. Botsingen van kapitalistische belangen brengen oorlogen.

Zonder het vertrouwen in de zekerheid van een socialistische toekomst, waarin geen militarisme reden van bestaan hebben kan, is het wereldvrede-ideaal een utopie. Voor de anti-militaristische propaganda is dus de socialistische maatschappij-beschouwing van ontzaglijke waarde. Niet slechts omdat daardoor het begeeren naar wereldvrede een aangrijpingspunt krijgt in de werkelijkheid van ons levensmilieu, maar ook omdat de patriottische frazen en chauvinistische donderwoorden hun invloed verliezen op hen, wier hersens de kritiek op het kapitalisme verwerkt hebben. Er is onlangs door een Duitsch officier een boekje geschreven, *) waaruit deze dingen duidelijk blijken. De schrijver constateert dat de door het socialisme aangegrepen jongens uit de steden een sterk anti-militaristischen geest meebrengen naar de kazernes, zóó dat de minder ontwikkelde boerenzonen ook binnen zeer korten tijd na hun in-dienst-treding besmet zijn. Het leger wordt onbetrouwbaar, klaagt hij, en voor het eigenlijke doel ongeschikt. Om dit te beteren dringt hij op legerhervorming aan: „Reform des deutschen Heeresdienstes zum Abwehr des Sozialismus”, een ander systeem van discipline en van opvoeding der soldaten. Dit advies van den Duitschen vakman moet ieder versterken in de overtuiging, dat de legerinrichting inderdaad van het grootste belang is. Voor de anti-militaristen een wenk om meer dan tot heden 't geval was te streven naar hervorming van de levensomstandigheden der soldaten; natuurlijk in tegengestelden zin als waarin zulke officieren willen. Verbetering beteekent hier allermint instandhouding. Verbetering is hier identiek met uitbanning van den militaristischen geest uit het leger en uit het volk.

X.

*) „Die Sozialdemokratie im Heere”. — Verlagsbuchhandlung, Jena, Hermann Costenoble.

Verlangen.

Voor 't open hoekraam zat hij en keek de leege huizenstraat in, maar zonderling scheen 't hem: 't was of er geen perspectief was in 't stille beeld, dat hij voor zich zag; de waterige kleuren van de lichtblauwe lucht en de bijna schaduwlooze nog nieuwe huizen leken wel op een vlak, dat alleen iets trilde in de zomerlucht. En 't was of zijn gedachten niet blijven konden daar voor dat vlak, maar er door wilden dringen en er achter leven. Juist zoo als hij wel gezeten had in een comediezaal, zoo gevoelde hij zich; dan ook had hij gekeken naar 't tooneelgordijn met het lichtroode slot in 't lichtgroene bosch, en dan was hij geweest in blijde afwachting en had geweten dat spoedig achter 't slot in 't bosch de wereld zou zijn waar zijn gedachten zouden gaan leven. En nu hij hier zat had hij ook 't gevoel van iets prettigs dat gebeuren zou; of gauw zijn gedachten zouden geleid worden naar 't nog niet aanschouwde, of achter 't scherm van huizen en lucht hij 't nu nog onbekende zou zien. En 't leek of 't beeld van huizen en lucht langzaam vervaagde. Zooals een kind dat geleefd heeft in 't kleine wereldje van kamer en tuin en straat, maar nu uit zal gaan met zijn vader en buiten wandelen, zou zouden zijn gedachten nu kunnen leven in 't heerlijke dat achter de gewone dingen was. En als dat kind zouden ze geleid worden, wel even afdwalen kunnen om aan den kant een bloem te plukken maar altijd toch weer gaan den goeden weg waar een bewuste ze leidde.

In de zoele stille zomerlucht voelde hij zijn lichaam niet, zag de huizen en de lucht niet meer maar leefde licht in zijn blijde stemming, en werd als door muziek gedragen, en

wist niet wat en hoe; en als even hij een gevoel van bewustheid kreeg, dan waren 't dingen die kende, die hij dan zag, wel de mooiste of prettigste die hij wist maar altijd meer geziene; dan echter was 't weer 't stil voortdrijven 't bijna bewegingslooze en altijd hooger . . . .

Toen dan later weer als zeer reëel de huizen en lucht voor hem waren geloofde hij dat het het innigst verlangen van zijn ziel was geweest; in 't gewone zijn is dit begeerte naar zinnelijke dingen en wil, maar als 't zinnelijke stil is en bevredigd nog 't eenig wat dan leven is, nog juist wat leven van dood onderscheidt.

M.J.S.

Vriendelijke uitnoodiging.

Nu H.H. clericalen „het regeerkasteel” veroverd hebben wil ik de junioren der zegevierende richting erop wijzen, dat ze als flinke zoons nu ook van 't roode Delft de zwart-groene vlag moeten laten waaien.

't Zou b.v. heel aardig zijn als ze in 't Studenten-Weekblad eens kwamen vertellen wat ze over verschillende dingen dachten. Vindt men 't prettig iemand tot zijn richting over te halen, dan moet men beginnen met te zeggen wat men wil. Bovendien gaat geheime positiefheid kwalijk gepaard met openbaar negatief-zijn. Komt, heeren, faites vos jeux. 't Is maar een onderonsje van studentjes. Toon nu te zijn waardige „aiglons du Clericalisme”. En laat er over een jaar dan gezegd kunnen worden: „er is winste geweest”.

v. d. B.

Inhoud der Studenten-weekbladen.

Propria Cures. In Amsterdam is, zooals uit de laatste nummers der Propria blijkt inderdaad de Algemeene Studenten-Vereeniging tot stand gekomen. Amsterdam, waar 't Corps 't minst beteekent moest wel het eerste zijn om een nuttigheidsvereeniging voor alle studeerenden te stichten. Hier kon de tegenstand der corps-imperialisten die in zulke vereenigingen een direct corpsgevaar, in de oprichters plegers van corpshoogverraad zagen, 't geringste zijn. Maar ook Delft, door de Commissie der Studiebelangen 't zelfde principe, dat der eenheid van alle studenten op 't gebied der studie, huldigend, zal waarschijnlijk wel meerdere concentratie der Vakvereenigingen zien. De financieele band door Studiebelangen gelegd, 't vermoedelijk te zamen uitgeven van een jaarboekje zal nauwere aansluiting vereischen. Inderdaad zijn we vooruitgegaan, want welke corpsjingo geloofst nu nog dat 't Corps door een nuttigheidsvereeniging gevaar loopt, wie zou in hem een goed corpslid verwachten die alleen om 't nut voor zijn studie tot het Corps toetrad?

Verder staat in de laatste Propria te lezen dat Prof. Bolland voor de leden der Amsterdamsche Debating Club bij voldoende deelname een Cursus zal houden over Hegel's leer der zuivere Rede.

Een jaar is verlopen sinds in Delft pogingen aangewend werden eenige kennis der filosofie op te doen. Of een nieuw verzoek aan de koningin, wanneer 't nu nog in staat van wording zijnde ministerie haar met raad en daad zal ter zijde staan, meer succes zou hebben valt te betwijfelen, of zouden we dan misschien spoedig Pater Ermann S. J. in de P. S. zijn intocht zien houden om ons „wijsgeerige voorlichting” te verstrekken?

Ernstiger is 't dat Delft geen vereeniging bezit, als de Amsterdamsche Debating genegen en geschikt een dergelijk verzoek te doen, (ernstig nl. voor die 't wel meenen met 't geliefd D. S. C.).

De Delftsche Debating mogen we daar geen verwijt van maken, haar werkring is een andere, maar bij de verdeling van arbeid heeft Vrije Studie die taak gekregen. Deze vereeniging echter is nog zoo doortrokken van Mad. Thénard's bon ton en dergelijke grappens dat 't zonderling zou aandoen een ernstig man bij die gerokte lieden te zien optreden. 't Vorige jaar heeft ze, zij 't dan ook vrij laat een lijstje goede sprekers gepubliceerd. 't Is bij 't lijstje gebleven. 't Succes van 't in der haast bij elkaar gehaalde zgn. Comité van Vijven geeft een richting aan die Vrije Studie zou kunnen volgen. Inderdaad heeft de Comité zij t ook zonder direct die bedoeling te hebben een deel van

de taak van Vrije Studie op zich genomen; maar wanneer vijf willekeurige personen zich in de plaats gaan stellen voor een corpsvereeniging, dan ligt hierin een gevaar voor die vereeniging en indirect voor 't Corps, in principe veel grooter dan 't oprichten van alle mogelijke algemeene studenten-organisaties die de studie op 't oog hebben. De schuld hiervan ligt dan echter niet aan 't vijftal maar wel degelijk aan de vereeniging in quaestie. Hieruit moge blijken dat een vereeniging niet ongestraft aan oude tradities kan blijven vastzitten of heelemaal niets doen, maar zich met den tijd behoort te veranderen. Aangelokt door 't genoemde lijstje zullen er wel nieuwe leden in Vrije Studie zijn gekomen waaruit een flink bestuur is samen te stellen, dat van die vereeniging kan maken wat ze al lang behoorde te zijn.

In 't afgelopen jaar is de rubriek Pers in 't Studenten-Weekblad vrijwel verwaarloosd. Dit laatste maal een verbetering (als men 't dit noemen wil) te toonen door alle stukken uit de P. C. en andere bladen te bespreken acht ik niet geschikt. Aan de volgende Redactie, indien zij 't belang ervan inziet de taak een goed persoverzicht als vaste rubriek op te nemen.

v. d. B.

POLYTECHNISCHE SCHOOL.

Benoemingen tot Buitengewoon Opzichter.

Door den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid zijn de volgende kweekelingen van de Polytechnische School voor den tijd van twee maanden benoemd tot buitengewoon opzichter:

D. F. Wouda, bij de verbetering van de haven te Delfzijl.

P. N. Max, bij het verbeteren der aanlegplaats voor kleine visschersvaartuigen en bij het baggerwerk in de haven te Stavoren.

E. C. van der Hoek, bij den bouw van een schutsluis aan de Schoterzijl.

E. C. Ph. Gallas, bij de verbetering van de Vecht in Overijssel.

W. J. Niermeijer en J. Klopper, bij het stichten van gebouwen en dienstwoningen onder de gemeente Raamsdonk; het leveren en plaatsen van de stoomwerktuigen; het leveren en stellen van de elektrische installatie met de geleidingen en de pompen en den daarbij behoorenden bouw van 32 pompstations.

R. C. H. Schüngel, bij den in uitvoering zijnden bouw van een pontwachterswoning onder de gemeente Engelen.

W. A. van der Meulen, bij de verbeteringswerken van de Maas.

H. van Eek, bij de verbreding van de Zuid-Willemsvaart en daarmede in verband staande werken.

M. E. H. Tjaden en C. P. Kesper, bij het maken van de havens en aanlegplaatsen met bijbehorende werken voor het stoompontveer over het Noordzeekanaal te Velsen.

F. W. Th. van Oordt, bij het verbeteren der zeeweringen langs het Noordstrand op het eiland Vlieland.

F. J. R. Bakker, bij de vernieuwing van den kaaimuur te Feyenoord.

L. F. van Ravenswaay, W. A. Slinkers en H. Meelhuizen, bij den bouw eener brug over de Oude Maas te Spijkenisse.

A. Bijl, bij het maken van een buitenhaven te Scheveningen.

J. M. Gasille Jr., bij het kanaal door Zuid-Beveland.

J. W. Stoutjesdijk, bij het bouwen van een bazaltmunt te Ter-Neuzen.

Jhr. J. Roëll en H. L. Vernhout, bij het bouwen van een schutsluis en andere kunstwerken bewesten Ter-Neuzen met bijbehorende werken.

Jhr. H. Strick van Linschoten, bij de werken op den Boven-Rijn.

C. G. van Baerle, bij de werken op den Neder-Rijn en Lek.

L. G. van Dam, bij de werken op den IJssel.

J. H. L. Ch. Gusdorf en A. Keppler, bij de werken op de Maas.

J. W. L. H. Meertens en D. C. W. Snell, bij den Waterweg langs Rotterdam naar Zee.

J. Gratama, bij de stichting van een post- en telegraafgebouw te Heerlen.

(Zie vervolg Bijvoegsel.)

BIJVOEGSEL

behoorende tot het STUDENTEN-WEEKBLAD
van ZATERDAG 6 JULI 1901.

J. G. Wattjes, bij de stichting van een postgebouw te Frederiksoord.

J. Schaly Jr., bij het stichten van een post- en telegraafgebouw te Veendam.

Jhr. A. G. Quarles van Ufford, bij het verbeteren der zeeweringen langs het Noorderstrand op het eiland Vlieland.

Uitslag der Examens B en C.

Tot deelneming aan de eindexamens der Polytechnische School hebben zich aangemeld:

- Voor art. 60, technoloog, 12 kandidaten.
- Voor art. 61, civiel-ingenieur, 64 kandidaten.
- Voor art. 62, bouwkundig ingenieur, 2 kandidaten.
- Voor art. 63, scheepsbouwkundig ingenieur, 3 kandidaten.
- Voor art. 64, werktuigkundig ingenieur, 50 kandidaten.
- Voor art. 65, mijnen-ingenieur, 11 kandidaten.

Van deze kandidaten hebben zich voor of gedurende het examen teruggetrokken:

Voor art. 61 7 kandidaten, voor art. 62 1 kandidaat en voor art. 64 4 kandidaten, terwijl 1 kandidaat voor art. 60 overleed.

Verder hebben zich nog aangemeld:

- Voor het 1e gedeelte art. 60 36 kandidaten.
- Voor het 1e en 2e gedeelte art. 60 3 kandidaten.
- Voor het 2e gedeelte art. 60 18 kandidaten.
- Voor C 1e gedeelte art. 64 27 kandidaten en voor C 1e gedeelte art. 65 8 kandidaten.

Hiervan hebben zich eveneens voor of gedurende het examen teruggetrokken:

Voor het 1e gedeelte art. 60 9 kandidaten en voor het 2e gedeelte art. 60 1 kandidaat.

Het diploma werd verkregen door de heeren:

Examen B, Art. 60 (Technoloog).

H. J. W. A. A. Bakker.	S. del Monte.
H. C. Barendrecht.	S. C. J. Olivier.
H. J. Belinfante.	G. M. de Jongh Schiffer.
D. J. Bunschoten.	B. W. van Eldik Thieme.
M. Holleman.	H. van der Waerden.
G. van Iterson Jr.	

Examen C, Art. 62 (Bouwkundig-Ingénieur).

P. J. W. J. van der Burgh.

Examen C, Art. 63 (Scheepsbouwkundig-Ingénieur).

H. Goedkoop.	S. F. Monhemius.
Th. N. Hellemans.	

Examen C, Art. 65 (Mijnen-Ingénieur).

F. Z. Ermerins.	R. J. van Lier.
P. Hövig.	E. J. van Rijkevorsel.
J. van der Kloes.	H. Tromp.

Examen C, Art. 64 (Werktuigkundig-Ingénieur).

C. B. Barto.	P. Lohr.
A. F. J. Beukers.	P. van der Meer.
F. M. Beukers.	J. K. Merex.
J. F. P. Blankert.	A. Pot Jzn.
R. Bloemendal.	F. J. Ravenek.
J. H. C. de Brey.	J. Rodenburg.
J. E. van der Burg.	R. E. v. Eibergen Santhagens.
M. H. Crans.	W. F. Staargaard Jr.
F. J. J. Driesens.	H. van den Steenhoven.
A. Hamer.	J. Strumphler.
M. van der Horst.	G. L. Tegelberg.
G. de Jongh.	H. P. G. den Tex.
J. A. J. M. P. Kerssemakers.	G. H. M. Vierling.
R. Klein.	C. J. van Vliet Jr.
J. P. Koerts.	E. L. A. Baron van Voorst
N. Koomans Jr.	tot Voorst.
P. Kranenberg Jr.	G. J. de Vos van Nederveen
E. A. Kruyse.	Cappel.
W. E. Kruytbosch.	P. de Vries.
P. Labrijn.	F. Westendorp.
C. Loeff.	

Examen C, Art. 61 (Civiel-Ingénieur).

L. A. M. Ankersmit.	F. 's Jacob.
G. Leignes Bakhoven.	W. C. Köhler.
P. Binkhorst.	G. J. Langhout.
J. W. Birnie.	C. M. Lugten.
J. Blackstone.	D. Meyer.
H. J. Boetje.	E. J. Ch. Meyll.
P. H. V. Bongaerts.	H. van Rees.
W. F. Buijsman.	P. A. Roelofsen.
Ch. G. Cramer.	I. Th. van Rosse.
H. Cramer.	F. Schutz.
J. E. de Crane.	A. Streiff.
G. W. ten Dam.	H. F. Streiff.
J. van Dorp.	W. Meyer Timmerman Thijssen.
Ch. H. J. Driessen.	Jhr. W. Laman Trip.
W. A. de Graaf.	E. H. M. Uijée.
H. de Groot.	L. Valk.
J. H. A. Haarman.	H. P. E. de Vogel.
D. A. van Heyst.	H. C. Wesseling.

Examen B, Art. 60 (Technoloog). 1e gedeelte.

A. H. L. de Bel.	A. Ruys.
Mej. M. E. Bes.	B. H. van Ruyven.
W. J. Burck.	W. P. Smit.
W. Th. Clous.	C. Th. F. Thurkow.
F. B. Felling.	A. A. de Vries.
J. L. van Gijn.	R. A. Weerman.
J. S. de Haan.	Mej. E. van West.
E. J. Minkman.	E. M. van der Zijl.

Examen B, Art. 60 (Technoloog). 2e gedeelte.

L. G. den Berger.	W. C. Knoop.
F. A. Bodenbeim.	E. J. Minkman.
G. A. Brender à Brandis.	C. H. Nieuwland.
B. Cappel.	J. G. Pouw.
H. W. Dammers.	A. Slingervoet Ramondt.
L. F. Dooremans.	J. F. P. Schönfeld.
A. J. van der Hoeven.	J. Verkoren.
C. Houtman.	A. Wijnberg.
H. C. Jacobsen.	

Examen C, Art. 64 (Werktuigkundig-Ingénieur). 1e gedeelte.

J. Blom.	W. Kootstra.
A. J. Boekelman.	J. G. Lepper.
L. Davidson.	J. H. Müller Jr.
G. M. Drooglever.	J. Æ. van der Ploeg.
C. A. W. Fournier.	W. J. A. Reuhl.
A. Goekoop.	S. H. Stoffel.
A. A. de Jager.	J. Tak Jr.
A. E. Jurriaanse.	G. de Vries.
L. Koetse.	

Examen C, Art. 65 (Mijnen-Ingénieur). 1e gedeelte.

J. G. Bijdendijk.	C. Moerman.
J. G. B. van Heek.	C. L. van Nes.
W. A. Knol.	P. Tesch.
J. de Lange.	J. de Vries.

Groot-Ambtenaars-examen.

Aan het groot-ambtenaars-examen voor den Indischen dienst (tweede gedeelte) van 17 tot en met 22 Juni j.l. gehouden, zijn van de 12 kandidaten, naar orde der eindranglijst, de volgende 10 heeren toegelaten:

Ch. J. I. M. Welter.
H. Chr. Gooszen.
G. R. Erdbrink.
R. K. Bowles.
G. L. Uijée.
J. K. Helder.
J. Kreemer.
J. F. Oudkerk Pool.
J. M. van Valkenburg.
L. A. Boers.

 ADVERTENTIEN.

TE HUUR tegen 1 September:
 gemeubileerde Voor- en
 frissche Slaapkamer.
 Adres HAVENSTRAAT 25.

DICTATEN.

De ondergeteekende beveelt zich beleefd aan tot het
 overschrijven van DICTATEN.

Koornmarkt 25.

J. VAN WEELE.

L'Etudiant Socialiste.

Organe international des Etudiants et Anciens
 Etudiants Socialistes.

(Paraissant le 1er et 15me de chaque mois.)

Abonnement d'un an fl. 150.

Administration et Rédaction: 38, RUE DE TREVES,
 BRUXELLES.

DE POLYTECHNISCHE SCHOOL.
 ALBUM van lichtdrukplaten
 van gebouwen en zalen in linnen portefeuille
 f 2.50.

J. WALTMAN Jr.

Assurantie Maatschappij tegen Brandschade

„DE NEDERLANDEN”, van 1845.

Kapitaal. . . . . f 4,000,000,00.

Betaalde Brandschaden ruim „ 20,000,000,00.

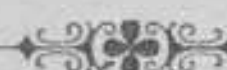
Verzekeringen op Inboedels van H.H Studenten
 worden tegen vaste en billijke premie zonder
 nabetalings gesloten door bemiddeling van
 den Heer W. WALTMAN.

Kantoor: Technische Boekhandel.
 BINNENWATERSLOOT 33.

BOEKDRUKKERIJ J. WALTMAN JR.

BINNENWATERSLOOT 33.

BEVEELT ZICH AAN VOOR HET LEVEREN VAN
 VISITEKAARTJES, INVITATIEKAARTEN, PROGRAMMA'S,
 BALBOEKJES, MENU'S, CONVOCATIEBILJETTEN,
 DIPLOMA'S, KWITANTIEN, REGLEMENTEN, STATUTEN,
 ENZ. ENZ.